

Kad ljubimci postanu obitelj: kako solo život i kasne veze mijenjaju obiteljsku dinamiku?

U svijetu u kojem su osobna sloboda, fleksibilnost i samoostvarenje postali temeljne vrijednosti, pojam obitelji više nije jedinstven ni jednoznačan.

OBITELJ

By **Mirela Raič** 11.11.2025.

U svijetu u kojem su osobna sloboda, fleksibilnost i samoostvarenje postali temeljne vrijednosti, pojam obitelji više nije jedinstven ni jednoznačan. Sve je više ljudi koji žive sami, ulaze u veze kasnije ili se odlučuju za život bez djece i pritom pronalaze emocionalno ispunjenje u društvu kućnih ljubimaca. U toj novoj društvenoj paradigmi, kućni ljubimci postaju više od suputnika – oni su članovi obitelji, emocionalni partneri i simbol odgovornosti.

Psi, mačke i drugi mali suputnici više nisu samo „dodatak“ obitelji, nego često njeno središte, izvor rutine, nježnosti i osjećaja pripadnosti. Ova promjena nije prolazni trend, već odraz dublje transformacije odnosa prema obitelji, zajedništvu i identitetu. To ne mora nužno značiti

da ljudi biraju ljubimce umjesto djece, već da preispituju oblike bliskosti i brige koji najbolje odgovaraju njihovom životu.

Promjena prioriteta i društveni kontekst

Dok su nekada brak i djeca predstavljali temeljnu društvenu vrijednost, današnje generacije naglasak stavljaju na kvalitetu života, osobni rast i emocionalno zdravlje. U Hrvatskoj, kao i u većini zapadnih zemalja, mnogi mladi ljudi smatraju da je roditeljstvo postalo luksuz, dok je održavanje kvalitetnog standarda života s ljubimcem realna i ispunjavajuća alternativa.

Sve veći broj pojedinaca u Hrvatskoj i Europi živi sam, ulazi u veze kasnije ili se odlučuje za život bez djece. Umjesto klasičnog obiteljskog modela „roditelji, djeca, dom“ sve se češće formiraju „odabrane obitelji“ u kojima značajnu ulogu imaju kućni ljubimci. Prema podacima Eurostata (2024.), čak 36 % odraslih u Europskoj uniji živi u samačkim kućanstvima, dok je udio parova s djecom pao ispod 40 %. U Hrvatskoj je taj trend nešto blaži, ali jasan: broj samaca raste za više od 10 % u posljednjem desetljeću, a prema podacima DZS-a, (2024.), prosječna dob ulaska u brak prešla je 31 godinu za žene i 33 za muškarce. Smanjenje nataliteta i odgađanje roditeljstva time više nisu samo demografski, već i kulturni fenomen. Dr. sc. Sanja Stanić, profesorica s Filozofskog Fakulteta u Splitu navodi da je fenomen „odbijanja“ djece povezan s emancipacijom žena i promjenom njihovih životnih prioriteta i ciljeva.

“Osobito je na odgađanje roditeljstva utjecalo stjecanje obrazovanja, zapošljavanje, financijsko osamostaljivanje i želja za ostvarenjem karijere. Paralelno se u društvu mijenjaju društvene norme u pogledu tradicionalne rodne uloge i identiteta žene. Novija istraživanja pokazuju kako je broj žena koje nemaju namjeru ostvariti majčinstvo u porastu. Studija provedena u Švedskoj pokazala je kako 1 od 4 žene ne želi imati djecu, dok je 2014. godine to stajalište iznosila 1 od 10 žena”, objašnjava dr. Stanić.

Istraživanja u Hrvatskoj i inozemstvu potvrđuju da ljubimci sve češće preuzimaju uloge koje su nekoć bile rezervirane za članove obitelji. Prema istraživanju Sveučilišta u Rijeci (2023.), čak 87 % ispitanika koji žive sami smatra svog ljubimca članom obitelji, a 42 % priznaje da im ljubimac donekle „zamjenjuje dijete“. No većina pritom naglašava da to nije svjesna zamjena za roditeljstvo, nego drugačiji oblik emocionalne povezanosti. Slični trendovi prisutni su i globalno. Anketa Kinship Pet Report (2024.) pokazala je da 71 % milenijalaca u SAD-u i Europi svoje ljubimce smatra pravim članovima obitelji, dok se 43 % izjasnilo da bi radije imalo ljubimca nego dijete u ovom životnom trenutku. Najčešći razlozi koje ispitanici navode su:

- ekonomska nesigurnost,
- želja za slobodom i fleksibilnošću,
- fokus na mentalno zdravlje,
- manjak podrške za roditeljstvo,
- i osjećaj da ljubimci nude bezuvjetnu ljubav bez pritiska.

Dok su prijašnje generacije imale jasne životne obrasce – školovanje, brak, djeca, današnji odrasli sve češće biraju „solo“ život ili kasnije veze. U takvom kontekstu, ljubimci preuzimaju emocionalnu ulogu stabilnosti.

“Istraživanja su pokazala da kućni ljubimci svojim vlasnicima, bez obzira na njihova strukturalna obilježja, nude društvo i ljubav te ublažuju usamljenost, smanjuju stres i

anksioznost, pridonose osjećaju svrhe i ispunjenosti te stoga povoljno utječu na mentalno blagostanje i zdravlje. Na isti način djeluju i na osobe koje su se odlučile na život bez djece ili roditeljstvo u kasnijoj dobi. S obzirom na to da ljubimac traži manje vremena, brige i financija od djece, parovi se mogu više posvetiti svojim interesima kao i svojoj vezi”, navodi dr. Stanić.

Kroz terensko istraživanje provedeno među vlasnicima pasa i mačaka u urbanim sredinama poput Zagreba, Splita i Rijeke, jasno se vidi da većina ispitanika ne smatra svoje ljubimce zamjenom za djecu, nego drugačijim oblikom brige i povezanosti. Mnogi ističu kako je briga o životinji za njih emocionalna obveza koja donosi smisao i strukturu u dan, ali bez onog osjećaja pritiska koji često prate roditeljstvo.

Na raznim forumima mnogi korisnici dijele slične razloge:

- *Ne radi se o tome da ne želim djecu nego želim mir. Moj pas mi daje osjećaj doma, bez potrebe da mijenjam cijeli život, piše jedna korisnica iz Zagreba.*
- *Nemam djecu, ali imam psa koji me svako jutro natjera da ustanem, prošećem i nasmijem se. On mi je podsjetnik da nisam sama, nadovezala se druga korisnica.*

Takvi stavovi pokazuju da sve više ljudi gradi nove oblike obitelji emocionalne povezanosti, u kojima je naglasak na međusobnom razumijevanju i stabilnosti, a ne na biološkoj reprodukciji. Ono što se iz takvih komentara može zaključiti je činjenica da sve više ljudi ljubimce vidi kao psihološki balans između potrebe za njegom i želje za slobodom. Trend života bez djece, uz ljubimce kao emocionalne partnere, ne treba promatrati isključivo kao odmak od tradicionalnih vrijednosti, već kao odgovor na stvarnost u kojoj su sigurnost, mir i stabilnost sve teže dostižne. Postavlja se pitanje zašto je to tako?

“Društvene promjene utjecale su na kasnije sklapanje braka, sve veći broj razvoda, smanjenje broja članova obitelji i kućanstva, jednoroditeljske obitelji, odgađanje imanja djece ili život bez djece. Također treba spomenuti i kohabitacije, rekonstruirane obitelji, istospolno roditeljstvo. Sve to govori u prilog teze o transformaciji tradicionalne obitelji što rezultira da ljudi gube emocionalni i drugi oslonac koji su povijesno imali u partnerima i članovima obitelji. Te veze i podrške nadomještavaju se vlasništvom ljubimca koji danas ima isključivo emotivnu funkciju. Navedenom u prilog govori snažan porast obitelji koje posjeduju kućnog ljubimca”, objašnjava dr. Stanić.

Mnogi znanstvenici davno su dokazali da interakcija sa životinjama jača osjećaj sigurnosti i razvija empatiju, a kasnija istraživanja pokazala su da ljubimci djeluju kao „socijalno ljepilo“ jer potiču komunikaciju, interakciju i smanjuju osjećaj izoliranosti. To je osobito važno za generaciju koja sve više živi sama. Istovremeno, mnogi parovi bez djece tvrde da ljubimci unose u dom osjećaj zajedništva, no sve više stručnjaka upozorava na opasnost emocionalne zamjene: ljubimci mogu ispuniti potrebu za brigom, ali ne mogu zamijeniti složenost odnosa roditelj – dijete.

Generacijska i tržišna promjena

Promjene u obiteljskim strukturama ne označavaju nestanak vrijednosti, već njihovu prilagodbu suvremenim okolnostima. Ljudi danas oblikuju obitelj na temelju izbora, a ne pritiska. Za neke su to djeca, a za druge ljubimci i oboje predstavljaju načine da se živi povezan, smislen život.

*“Odluka o neimanju djece sve je više i odabrani životni stil parova, poznato u SAD-u kao **Dual Income No Kids**, koji se javlja od 1980-ih godina. Studije pokazuju kako su **DINK** parovi često zadovoljniji u braku, imaju niže razine stresa i veće mogućnosti za samoostvarenje i društveni angažman u usporedbi s vršnjacima koji imaju djecu. Novo istraživanje Pew*

*research Centre pokazalo je da DINK životni stil odabire 12 % vjenčanih parova, te da 57 % osoba u dobi od 18 do 49 godina ne žele imati djecu. Razlozi su fokusiranje na druge životne ciljeve i visoki troškovi podizanja djeteta, ali i zabrinutost za stanje u svijetu i okoliš. U zadnje vrijeme sve je popularniji stil **Dual Income No Kids With a Dog**, gdje partneri umjesto djece odabiru psa, osobito prihvaćen od milenijalaca i generacije Z”, objasnila je dr. Stanić.*

Ovaj emocionalni pomak prate i ekonomski pokazatelji. Pet-industrija u Hrvatskoj procjenjuje se na više od 300 milijuna eura godišnje, a mladi potrošači, osobito milenijalci i pripadnici generacije Z, ključni su pokretači tržišta jer troše više na kvalitetnu hranu, veterinarske usluge, dodatke i „pet lifestyle“ proizvode nego ijedna generacija prije njih. Ljubimci su postali produžetak osobnog identiteta, svojevrsni znak emocionalne zrelosti, ne nužno materijalnog statusa. I dok su prijašnje generacije ulagale u nekretnine i obiteljske domove, današnji mladi češće investiraju u iskustva i odnose uključujući one sa svojim ljubimcima.

“Kućni ljubimci imaju društvene uloge koje su prepoznatljive i na obiteljskoj razini. Novije studije pokazuju da su kućni ljubimci društveni katalizatori zajednice u kojoj potenciraju komunikaciju, koheziju i povjerenje, razmjenu usluga među susjedima, kao i povećano sudjelovanje u građanskim događajima i društvenim pitanjima. Takve funkcije ljubimci imaju i u obitelji. U vremenu smanjene komunikacije i izolacije članova obitelji i posvećenosti tehnologijama, bilo u lijepim ili manje lijepim situacijama, kućni ljubimac motivira komunikaciju, poboljšava i osnažuje odnose te jača emotivne veze među članovima”, ističe dr. Stanić.

Između emocionalne stvarnosti i društvene odgovornosti

Psiholozi ističu da porast solo života ne znači nužno emocionalnu prazninu jer mnogi pojedinci razvijaju stabilnije emocionalne obrasce upravo kroz brigu o životinjama. Međutim, ova promjena ima šire posljedice s demografskog aspekta te nosi mnogo izazova. Demografi ističu da je pad nataliteta u Hrvatskoj i EU izravno povezan s promjenom prioriteta i vrijednosti. Sociolozi upozoravaju da bi društvo, ako želi zadržati demografsku ravnotežu, moralo stvoriti uvjete u kojima će roditeljstvo ponovno postati poželjan i moguć izbor – ne kroz moraliziranje, nego kroz stvarnu podršku: dostupne vrtiće, stambene politike i fleksibilno zapošljavanje. Činjenica je da ljubimci pružaju emocionalnu sigurnost i mogu biti izvor ljubavi, ali ne i demografskog rasta. Njihova uloga u suvremenom društvu nije zamjena za djecu, već ogledalo naših potreba za bliskošću, ljubavlju i pripadanjem.

Zato se u javnim politikama postavlja pitanje: kako podržati one koji žele djecu, ali ih ne mogu priuštiti, a da pritom ne stigmatiziramo one koji ne žele?

U Hrvatskoj je stopa fertiliteta oko 1,46 (2023.) odnosno znatno ispod razine obnove stanovništva. S druge strane, prema podacima Udruge Prijatelji životinja iz 2024., broj kućnih ljubimaca raste: prema procjenama u zemlji živi oko 600.000 pasa i 400.000 mačaka, a u 70 %

urbanih kućanstava nalazi se barem jedan ljubimac. Drugim riječima, društva s manjim brojem djece istodobno razvijaju snažnije emocionalne veze sa svojim ljubimcima.

“Podaci pokazuju kako 50 % kućanstava u svijetu posjeduje kućnog ljubimca, u SAD-u 66 % kućanstva ima ljubimca, a u Hrvatskoj čak 70 % kućanstava. Vlasnici se prema ljubimcima odnose kao prema humanim bićima – razgovaraju s njima, često se nazivaju mamama ili tatama, braćom i sestrama ljubimca, slave im rođendane, vode ih na putovanja, kupuju im poklone, igračke, odjeću i obuću... Veliki broj vlasnika, prema nekim istraživanjima njih čak 97 %, smatra ljubimaca članom obitelji. Razmatrajući navedeno neki znanstvenici govore o svojevrsnoj „viševersnoj“ obitelji, koja uključuje kućne ljubimce, diverzificiranoj, s netradicionalnom strukturom i koja nije više nužno definirana djecom, biološkim vezama ili srodstvom”, pojasnila je dr. Stanić.

Nova slika ljubavi i pripadnosti

Promjena obiteljskih modela ne mora biti prijetnja, već poziv na razumijevanje novih oblika povezanosti. Današnji samci i parovi bez djece nisu nužno protiv roditeljstva, već biraju drugačije oblike bliskosti koji su usklađeni s njihovim vrijednostima, tempom života i mogućnostima. Kućni ljubimci u tom su smislu odraz suvremene potrebe za pripadanjem i ljubavi u vremenu nestabilnosti.

“Reakcije društvene okoline na izbor životnog stila bez djece su uglavnom polarizirane – pozitivne ili negativne, ali ipak sa sve rastućim prihvaćanjem. Stavovi okoline mogu se povezati s tim koliko je društvena sredina inače „otvorena“ i tolerantna, pa tako i u pogledu izbora roditeljstva i općenito životnog stila”, rekla je dr. Stanić.

I dok ljubimci ne mogu zamijeniti djecu, mogu nam pomoći razumjeti što znači biti odgovoran, empatičan i prisutan, a to su kvalitete koje su jednako važne u svakom odnosu. U konačnici, možda upravo kroz njih učimo ono što je bit svake zajednice – da ljubav ima mnogo oblika, ali joj je uvijek ista svrha: povezati nas. Društvo koje prihvaća raznolikost obitelji, ali istodobno podržava roditelje, imat će stabilniju budućnost. Možda odgovor nije u osudi, nego u razumijevanju.

Izradu i objavljivanje serijala tekstova pod naslovom „Psi i mačke umjesto pelena - gdje su nestala djeca?“, autorice Mirele Raič, financijski je podržala Agencija za elektroničke medije kroz projekt Poticanja novinarske izvrsnosti za 2025. godinu.

U ovom postu: [kućni ljubimci](#), [naslovnica_hero](#), [psi](#)

WRITTEN BY

Mirela Raič

Diplomirala je turistički menadžment i neko vrijeme plovila tim vodama, ali ju je život odveo u svijet medija u kojem se brzo prilagodila. Velika je zaljubljenica u putovanja, dobru klop,

prirodu i amatersku fotografiju. Perfekcionizam joj često stoji na putu, ali i daje strukturu njezinom kaosu ideja. Za sebe kaže da je ekstrovert kada treba, a introvert kada može i da joj je glava često među oblacima gdje smišlja sljedeću pustolovinu.

Dan s kojeg su mame otišle s osmijehom, napunjenim baterijama i srcima

Administrator

Baby Center lansirao najveći blagdanski katalog igračaka – i otkriva finaliste za Igračku godine!

She.hr

Osvrt na film: Loši momci 2

She.hr

Bricks Blog Site

Medijski mali servisi j.d.o.o. Sva prava pridržana. Impressum.